

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 143/2025 vp

Kiitän pyynnöstä lausua asiassa ja lausun kunnioittavasti seuraavan.

- 1) Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) muutettaisiin siten, että ns. tilauskoulutukseen voisivat jatkossa osallistua myös Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiset ja näihin rinnastettavat henkilöt. Tilauskoulutuksen maksaisi tilaaja, eikä tilaaja voisi periä koulutuksen kustannuksia sellaiselta opiskelijalta, joka on EU- ja ETA-valtion kansalainen. Tilauskoulutusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin lisäksi siten, että tilauskoulutusopiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista säädettäisiin tämän hetkistä yksityiskohtaisemmin ja että koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus tiedottaa opiskelijoille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.
- 2) Esityksessä pyritään selkeyttämään lainsäädäntöä myös siten, että koulutuksen järjestäjä ”voi järjestää tilauskoulutusta vain silloin, kun tilaajalla on selkeä intressi opiskelijoiden kouluttamiseen ja sen liiketoimintatapa on todettu opiskelijoiden näkökulmasta kestäväksi. Yritys, jonka toiminnan keskeisenä intressinä olisivat sen Suomeen välittämiltään opiskelijoilta keräämät maksut, ei sovellu lain mukaan tilaajaksi.” (HE 143/2025 vp, s. 20)
- 3) Hallituksen esityksessä ehdotetaan samoin, että kolmansista maista tuleville opiskelijoille säädettäisiin lukuvuosimaksuista sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa. Tämä ei kuitenkaan koskisi Euroopan unionin ja Euroopan talousalueella vakituisesti asuvia kolmansien maiden kansalaisia eikä vaihto-ohjelmien kautta saapuvia vaihto-opiskelijoita. Tilapäistä suojelua saavat henkilöt rajattaisiin myös maksullisuuden ulkopuolelle. Suomeen pidempiaikaiseen työhön tulevien perheiden jäsenet eivät myöskään olisi velvollisia maksamaan lukuvuosimaksua, jos heillä olisi ennen opintojen alkua oleskelulupa Suomeen. Oppivelvollisuusikäiset eli alle 18-vuotiaat eivät olisi lukuvuosimaksuvelvollisia. Tästä poikkeuksena olisivat sellaiset alle 18-vuotiaat lapset, jotka ovat tulleet Suomeen opiskelijan oleskeluluvalla tarkoituksenaan suorittaa toisen asteen tutkinto.
- 4) Lukiolakiin (714/2018) ja lakiin ammatillisesta koulutuksesta lisättäisiin ehdotuksen mukaan koulutuksen järjestäjille tiedonsaantioikeus opiskelijoiden oleskelulupatiedoista sekä oikeus luovuttaa oma-alotteisesti tietoja Maahanmuuttovirastolle tietyistä seikoista.
- 5) Oppivelvollisuuslakia (1214/2020) muutettaisiin edelleen siten, että sen soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin sellaiset kolmansista maista tulevat opiskelijat,

jotka oleskelevat Suomessa opiskelutarkoituksessa. Lisäksi lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) tehtäisiin toisen asteen koulutuksen rahoituksen laskemista koskevia muutoksia sekä opiskelija- ja tutkijalakia (719/2018) muutettaisiin niin, että oleskeluluvan myöntäminen opiskelua varten edellyttäisi lukuvuosimaksun suorittamista.

6) Hallituksen esityksessä todetaan, että ehdotetuilla muutoksilla olisi merkitystä erityisesti perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuuden ja 16 §:n sivistyksellisten oikeuksien kannalta. Näiden lisäksi ehdotusta on syytä tarkastella lapsen oikeuksien sopimuksen (SopS 60/1991), Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan (SopS 63/1999), vammaisyleissopimuksen (SopS 27/2016), taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 6/1976, TSS-sopimus) sekä opetuksen alaa koskevan syrjinnän vastaisen yleissopimuksen valossa (SopS 59/71). Esitys voi olla merkityksellinen myös perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojan kannalta, mutta tältä osin itselläni ei ole erityistä lausuttavaa.

7) Perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Pykälän 2 momentissa säädetään, että julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kun lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaan myös muuta kuin perusopetusta.

8) Perustuslain 16 §:n 2 momentin esitöiden mukaan säännös ei luo subjektiivista oikeutta toisen asteen koulutukseen, vaan oikeus turvataan sen mukaan kuin lailla erikseen säädetään. Perustuslainsäätäjä on samoin lähtenyt siitä, että säännös ei sido lainsäätäjää voimassa oleviin järjestelyihin, vaan se asettaa muun muassa yleisen velvollisuuden huolehtia siitä, että varattomuus ei estä opetuksen saamista. Esitöissä todetaan myös, että "[t]ämä ei välttämättä edellytä opetuksen maksuttomuutta eikä nykymuotoista opintotukijärjestelmää, jos muulla tavoin huolehditaan siitä, että vähävaraisilla on tosiasiallinen mahdollisuus kouluttaa itseään." (HE 309/1993 vp, s. 64)

9) Näin ollen toisen asteen koulutusta voidaan perustuslain mukaan säännellä lailla jopa siten, että siihen liitetään maksuja, kunhan pidetään huoli siitä, että jokaisen tosiasiallinen mahdollisuus kouluttaa itseään säilyy.

10) Kuten edellä kohdassa 3 on kuvattu, käsillä olevassa hallituksen esityksessä maksullisuus ei koskisi kaikkia, vaan ainoastaan tiettyjä kolmansista maista tulevia opiskelijoita. Lukukausimaksuvelvollisuus ei koskisi alle 18-vuotiaita lapsia, paitsi niissä tilanteissa, joissa lapset ovat tulleet Suomeen opiskelijan oleskeluluvalla tarkoituksenaan suorittaa toisen asteen tutkinto.

11) Näin ollen asiaa on syytä tarkastella siitä näkökulmasta muodostaako edellä mainittu erityiskohtelu perustuslain tai Suomea sitovien ihmisoikeussopimusten kieltämän syrjintätilanteen.

12) Lähtökohtaisesti on selvää, että muutos asettaisi tietyt kolmansista maista tulevat henkilöt muita huonompaan asemaan. Alkuperään liittyvää erityiskohtelua voidaan lisäksi perustuslain esitöiden valossa pitää henkilöön liittyvänä kiellettyinä syrjintäperusteena (HE 30/1993 vp, s. 43-44).

13) Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan yhdenvertaisuusperiaatteesta ei kuitenkaan voi johtaa tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn. Henkilöihin kohdistuvat erottelut eivät kuitenkaan saa olla mielivaltaisia eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomiksi (ks. esim. PeVM 11/2009 vp, s. 2; PeVL 60/2002 vp, s. 4; PeVL 18/2006 vp, s. 2 ja PeVL 54/2022 vp, kappale 7).

14) Perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkiellon osalta perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä varmistaa, että henkilöön liittyvään syyhyn perustuva erottelu voidaan perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Valiokunta on myös korostanut, että näille perusteluille asetettavat vaatimukset ovat erityisesti perustuslain 6 §:n 2 momentissa lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla korkeat (ks. esim. PeVL 1/2006 vp, s. 2; PeVL 31/2013 vp, s. 3; PeVL 38/2006 vp, s. 2 ja PeVL 54/2022, kappale 8). Valiokunta on samoin kiinnittänyt näissä yhteyksissä huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (ks. esim. PeVM 11/2009 vp, s. 2 ja PeVL 38/2006 vp, s. 3).

15) Tässä yhteydessä on syytä tarkastella myös kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sisältyviä määräyksiä oikeudesta toisen asteen koulutukseen. Yleissopimuksessa syrjinnän vastustamiseksi opetuksen alalla määrätään, että sopimusvaltioiden on ryhdyttävä toimenpiteisiin antaakseen vieraan maan kansalaisille, jotka asuvat niiden alueella, saman mahdollisuuden opetuksen saamiseen kuin omille kansalaisilleen (3 artikla, e-kohta). Lisäksi sopimuksen 4 artiklassa määrätään, että sopimusvaltiot ryhtyvät toimenpiteisiin:

”muotoillakseen, kehittääkseen ja soveltaakseen kansallista politiikkaa, joka olosuhteisiin ja kansalliseen käytäntöön sopivin keinoin pyrkii edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja samanlaista kohtelua opetukseen liittyvissä kysymyksissä ja erityisesti: a. -- tehdäkseen toisen asteen opetuksen sen eri muodoissa yleisesti kaikille saavutettavaksi;”

Sopimuksen 3 artikla näyttäisi sanamuotonsa perusteella viittaavan sellaisiin henkilöihin, jotka asuvat sopimusvaltiossa eli heillä on lupa asua maassa opintojen alkaessa. Lisäksi on huomattava, että vaikka sopimuksen 4 artikla asettaa sopimusvaltioille tavoitteeksi tehdä toisen asteen opetus kaikille saavutettavaksi, artiklassa todetaan, että sopimusvaltion olosuhteet ja kansalliset käytännöt voidaan ottaa huomioon.

16) Käsillä olevassa hallituksen esityksessä lukukausimaksuvelvollisuus kohdistetaan sellaisiin kolmannen valtion kansalaisiin, jotka ovat saapuneet maahan nimenomaan opiskelutarkoituksessa. Suomessa vakinaisesti asuvat kolmannen maan kansalaiset eivät sen sijaan olisi maksuvelvollisia. Tätä taustaa vasten en näe ehdotuksessa ongelmaa 15 kohdassa mainitun yleissopimuksen kannalta. Sopimus lähtee siitä, että sopimusvaltiossa asuvia on kohdeltava yhdenvertaisesti. Sopimus mahdollistaa myös edellä mainitulla tavalla sopimusvaltioiden olosuhteiden ja kansallisten käytäntöjen huomioon ottamisen, mistä käsillä olevassa hallituksen esityksessä on pitkälti kyse.

17) TSS-sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan b) alakohdan mukaan yleissopimuksen sopimusvaltiot puolestaan tunnustavat, että:

”se eri muodoissa tapahtuva opetus, tekninen ja ammatillinen mukaan luettuna, jota annetaan alkeisopetuksen jälkeen, on kaikin käytettävissä olevien keinoin tehtävä yleisesti saavutettavaksi ja mahdolliseksi kaikille erityisesti ottamalla asteittain käyttöön maksuton opetus;”

18) Artiklassa asetetaan valtioille velvollisuus pyrkiä kohti yleisesti saavutettavaa toisen asteen maksutonta koulutusta. TSS-komitea on myös sopimuksen tulkintaa koskevassa yleissopimuksessa tähdentänyt ns. heikentämiskiellon merkitystä. Sen mukaan on olemassa vahva oletus siitä, että sopimus kieltää sellaiset toimenpiteet, joilla heikennetään oikeutta koulutukseen. Jos tällaisiin toimenpiteisiin joudutaan tukeutumaan, sopimusvaltiolla on TSS-komitean mukaan todistustaakka siitä, että ne on otettu käyttöön sen jälkeen, kun kaikkia vaihtoehtoja on harkittu mahdollisimman huolellisesti ja että ne ovat täysin perusteltuja ottaen huomioon kaikki yleissopimuksessa määrätyt oikeudet ja valtion käytettävissä olevat resurssit (TSS-komitea, Yleiskommentti nro 13 oikeudesta opetukseen, E/C.12/1999/10, ks. erit. kappale 6 b, 14 ja 44).

19) Suomeen toisen asteen opintoja varten tulleet kolmansien valtioiden kansalaiset eivät tällä hetkellä maksa lukuvuosimaksuja. Käsillä oleva hallituksen esitys on heidän näkökulmastaan heikennys. Tältä osin voidaan kuitenkin todeta, että hallituksen esityksessä on pohdittu erilaisia vaihtoehtoja huolellisesti. Julkisten resurssien riittävyyttä koskevat näkökulmat on samoin mahdollista ottaa tässä yhteydessä huomioon.

20) Vammaisyleissopimuksen (SopS 27/2016) 24 artiklassa sopimuspuolet tunnustavat vammaisten henkilöiden oikeuden koulutukseen. Sopimuspuolten on varmistettava, että vammaisia henkilöitä ei suljeta yleisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelle vammaisuuden perusteella ja ettei vammaisia lapsia suljeta maksuttoman ja pakollisen ensimmäisen asteen tai toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle vammaisuuden perusteella. Lisäksi sopimus edellyttää, että vammaiset henkilöt pääsevät kattavaan, laadukkaaseen ja

maksuttomaan ensimmäisen asteen sekä toisen asteen koulutukseen yhdenvertaisesti muiden kanssa niissä yhteisöissä, joissa he elävät.

21) Hallituksen esitys ei tee erottelua vammaisuuden perusteella, vaan toisen asteen koulutus olisi maksullista kaikille sellaisista kolmansista maista tuleville, jotka hakeutuvat tänne nimenomaan opiskellakseen toisella asteella. Lisäksi vammaisyleissopimus näyttää lähtevän siitä, että pääsy maksuttomaan toisen asteen koulutukseen tulisi varmistaa yhdenvertaisesti muiden kanssa ”niissä yhteisöissä, joissa he elävät.” Sopimuksen sanamuodon perusteella on tulkittavissa, että oikeus koskee henkilöitä, jotka jo asuvat sopimusvaltiossa.

22) Lapsen oikeuksien sopimuksen 28 artiklan mukaan sopimusvaltiot tunnustavat jokaisen lapsen oikeuden saada opetusta. Saman artiklan b kohdassa määrätään, että sopimusvaltioiden on tuettava erilaisten keskiasteen koulutusmuotojen kehittämistä, mukaan luettuina opinto- ja ammatinvalinnanohjaus, ja että valtiot saattavat ne jokaisen lapsen ulottuville ja

”ryhtyvät tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin, kuten maksuttoman opetuksen käyttöönottamiseen ja taloudellisen tuen antamiseen sitä tarvitseville;”

23) Lapsen oikeuksien sopimus sisältää lisäksi syrjintäkiellon (2 artikla) ja lapsen etun etusijaperiaatteen (3 artikla), joilla on merkitystä tässä asiayhteydessä. Lapsiin ei saisi 2 artiklan mukaan kohdistua minkäänlaista lapsen, hänen vanhempiansa tai muun laillisen huoltajansa rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen, syntyperään tai muuhun seikkaan perustuvaa erottelua.

24) Lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklassa puolestaan määrätään, että kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

25) Lähtökohtaisesti on selvää, että oikeus maksuttomaan toisen asteen koulutukseen on lapsen edun mukaista. Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava myös huomioon ehdotetun sääntelyn kohteena olevan toiminnan erityisluonne. Kyse on siis siitä, että kolmansista maista tullaan Suomeen nimenomaan maksuttomaan toisen asteen koulutukseen. Kuten hallituksen esityksessä on kuvattu, lapset ja nuoret saapuvat Suomeen pääsääntöisesti ilman vanhempia tai laillista huoltajaa, mikä saattaa asettaa erityisesti alaikäiset hyvinkin suojattomaan asemaan.

26) Toisen asteen koulutukseen tulleet kolmansien maiden kansalaiset ovat omalta osaltaan vahvistaneet väestötaantuma-aluiden opiskelijakantaa. Voidaan kuitenkin

perustellusti kysyä, onko erityisesti alaikäisten lasten houkutteleva vieraaseen maahan tällaisella hyötymisperusteella lapsen edun mukaista. Toisen asteen koulutukseen hakeudutaan toki oman kotipaikkakunnan ulkopuolelle jo tälläkin hetkellä, mutta siirtyminen vieraaseen maahan, kauas omista tukiverkoista, on lapsen ja nuoren kannalta huomattavasti suurempi riski.

27) Lapsen oikeuksien komitea on korostanut, että lapsen edun periaatetta sovellettaessa on sallittava tietty joustavuus. Lapsen etu voi olla ristiriidassa muiden etujen tai oikeuksien kanssa. Mahdolliset ristiriidat ratkaistava tapauskohtaisesti tasapainottaen huolellisesti kaikkien osapuolten etuja (Lapsen oikeuksien komitea, Yleiskommentti 14, CRC/C/GC/14). Palaan tähän lopussa kohdissa 33-35.

28) Lopuksi on syytä tarkastella vielä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan (SopS 63/1999) 2 artiklaa ja sen tulkintakäytäntöä. Artiklassa määrätään, että keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) on katsonut, että valtioilla voi olla perusteltuja syitä rajoittaa resursseja kuluttavien julkisten palvelujen käyttöä tiettyyn pisteeseen asti koulutuksen alalla, mutta ei varauksetta. Mitä toisen asteen koulutukseen tulee, EIT on korostanut, että siihen pääsyn mahdolliset rajoitukset eivät saa johtaa yleissopimuksen 14 artiklan vastaisen syrjivän järjestelmän luomiseen (ks. *Ponomaryovi v. Bulgaria*, 5335/05, 21.6.2011, kohta 53).

29) Ratkaisussa *Ponomaryovi v. Bulgaria* EIT katsoi, että valtiolla voi olla oikeutettuja syitä rajoittaa julkisten resursseja kuluttavien palvelujen tarjoamista maassa lyhyen ajan oleville maahanmuuttajille tai laittomasti maassa oleville:

”valtiolla voi olla perusteltuja syitä rajoittaa lyhytaikaisten maahanmuuttajien ja laittomasti maassa olevien resursseja kuluttavien julkisten palvelujen – kuten esimerkiksi sosiaaliohjelmien, julkisten etuuksien ja terveydenhuollon – käyttöä, koska he eivät lähtökohtaisesti osallistu niiden rahoitukseen.” (Ks. tuomion kohta 54, käänös EP)

30) EIT totesi, että samansuuntaisia argumentteja voidaan esittää jossain määrin myös koulutuksen suhteen, mutta tietyin varauksin. EIT:n mukaan koulutus on kallista organisoida ja toteuttaa, kun taas julkiset resurssit ovat rajallisia. EIT totesi samoin, että päättäessään siitä, miten koulutukseen pääsyä säännellään ja erityisesti sitä, peritäänkö siitä maksuja ja keneltä, valtion on löydettävä tasapaino yhtäältä lainkäyttövaltaansa kuuluvien henkilöiden koulutustarpeiden ja toisaalta sen rajallisten resurssien välillä. EIT kuitenkin korosti, että toisin kuin eräät muut julkiset palvelut, koulutus on oikeus, jota yleissopimus suojaa välittömästi. Se on nimenomaisesti vahvistettu ensimmäisen pöytäkirjan 2 artiklassa. Lisäksi EIT korosti, että oikeus koulutukseen on myös hyvin

erityinen julkinen palvelu, joka hyödyttää sen käyttäjiä suoraan ja palvelee myös laajempia yhteiskunnallisia toimintoja. (Ks. tuomion kohta 55)

31) Tuomion kohdat 58-61 ovat merkityksellisiä käsillä olevan hallituksen kannalta. EIT tuo ensinnäkin esiin, että Bulgaria ei vastustanut hakijoiden maassaoloa, eikä se ollut koskaan yrittänyt karkottaa kantajia. Lisäksi EIT totesi seuraavan:

”Ei voida myöskään sanoa, että kantajat olisivat yrittäneet käyttää väärin Bulgarian koulutusjärjestelmää [---]. Heidän valintansa ei ollut asettua Bulgariaan ja jatkaa koulutustaan siellä; he tulivat asumaan maahan hyvin nuorena, koska heidän äitinsä oli mennyt naimisiin Bulgarian kansalaisen kanssa [---]. Kantajat eivät realistisesti voineet valita matkustavansa toiseen maahan suorittaakseen siellä toisen asteen opintojaan [---]. Mikään ei myöskään viittaa siihen, että kantajilla, jotka olivat täysin integroituneet bulgarialaiseen yhteiskuntaan ja puhuivat sujuvasti bulgariaa [---], olisi ollut erityisiä opetustarpeita, jotka olisivat edellyttäneet heidän koulujensa lisärahoitusta.” (Ks. tuomion kohta 61, käännös EP).

Koska Bulgaria ei ollut ottanut edellä mainittuja seikkoja huomioon, vaan oli edellyttänyt kantajien maksavan lukuvuosimaksuja toisella asteella, EIT katsoi Bulgarian rikkoneen yleissopimuksen 14 artiklaa yhdessä ensimmäisen pöytäkirjan 2 artiklan kanssa.

32) Käänteisesti voidaan näin ollen tulkita, että maksullisuuden liittäminen sellaiseen järjestelyyn, jossa henkilö hakeutuu maahan, johon hänellä ei ole mitään siteitä, hyödyntääkseen ilmaista toisen asteen koulutusta, ei olisi EIT:n tulkinnan valossa syrjivää. Henkilöiden oikeutta koulutukseen ei estetä, sillä heillä on mahdollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen muualle.

33) Yhteenvetona voidaan todeta, että perustuslaissa ja kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa turvattu oikeus koulutukseen ei estä toisen asteen koulutuksen maksullisuutta hallituksen esityksen tarkoittamalla tavalla. Vaikka henkilöt asetetaan lukuvuosimaksun osalta erilaiseen asemaan, erityiskohtelulla on perus- ja ihmisoikeusjärjestelmään palautettavissa olevat perustelut. Erottelua ei voi pitää mielivaltaisena, eikä se ole kohtuutonta.

34) Lapsen edun osalta sääntely sisältää eri suuntiin vieviä elementtejä. Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että lukuvuosimaksuvelvollisuuden ulottaminen kolmansista valtioista tuleviin alaikäisiin lapsiin ei ole lapsen edun mukaista. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että lasten houkuttelemisen omien turvaverkkojen ulottumattomiin toiseen maahan on omiaan luomaan suojattomuutta ja haavoittuvuutta. Tällaisten olosuhteiden luominen ei ole lapsen edun mukaista. Koulutuksen maksullisuus toiminee esteenä sille, että tällainen toiminta lisääntyy hallitsemattomasti. Väestötaantuma-alueiden

opiskelijapula on tietenkin merkittävä ongelma, mutta se ratkaisemiseen on löydettävä lapsen etua paremmin palvelevat keinot.

35) Lisäksi on syytä ottaa huomioon koulutukseen suunnattujen resurssien riittävyys. Kuten EIT on todennut, valtion on löydettävä tasapaino yhtäältä lainkäyttövaltaansa kuuluvien henkilöiden koulutustarpeiden ja toisaalta sen rajallisten resurssien välillä. Toisen asteen koulutukseen suunnattaviin julkisiin resursseihin kohdistuu voimakkaita säästöpaineita. Tällaisessa tilanteessa on nähdäkseni hyväksyttävää ja oikeasuhtaista rajata sellaisten henkilöiden oikeutta maksuttomaan toisen asteen koulutukseen, jotka tulevat Suomeen hyödyntääkseen maksutonta koulutusta ilman aiempaa sidettä Suomeen.

Turku, 4.11.2025

Elina Pirjatanniemi